

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра китайської філології

Курсова робота з китайської філології на тему:
ОСНОВНІ СПОСОБИ ТВОРЕННЯ НЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНІЙ
КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

Студентки групи кит08–21

факультету східної і слов'янської філології

денної форми здобуття освіти

Освітньої програми:

Китайська мова література та переклад,
західноєвропейська мова

Спеціальності 035 філологія

Спеціалізації 035.065 Східні мови та літератури
(переклад включно),

перша – китайська

Матюк Маргарити Валеріївни

Науковий керівник: Самаркіна А. О.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТ _____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНО- СЕМАНТИЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК НЕОЛОГІЗМІВ В КИТАЙСЬКІЙ МОВІ	7
1.1. Тракткування поняття неологізму в китайській мові (за визначенням науковців).....	7
1.2. Ролі та функції неологізмів в сучасній китайській мові.....	10
1.3. Специфіка утворення неологізмів в китайській мові.....	12
Висновки до розділу 1	16
РОЗДІЛ 2. ОСНОВНІ СПОСОБИ ТВОРЕННЯ НЕОЛОГІЗМІВ У КИТАЙСЬКІЙ МОВІ.....	17
2.2 Особливості творення неологізмів шляхом афіксації.....	20
2.3. Особливості творення неологізмів шляхом скорочень	26
2.4. Омонімічні неологізми, що формуються за допомогою цифр.....	28
Висновки до розділу 2	31
ВИСНОВКИ.....	32
论文摘要	34
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	35

ВСТУП

Мова – найважливіший засіб, що забезпечує комунікацію між людьми. Окрім цього, вона відображає наше мислення та погляди на сучасну реальність. Проаналізувавши словниковий склад мови у той чи інший період, ми зможемо дізнатись які цінності в суспільстві є основоположними, що є актуальним, а що не дуже. Саме мова вважається носієм унікальної психології народу, його історії, представляє культуру нації.

Разом із розвитком суспільства змінюється і мова, адже з'являються нові лексичні одиниці на позначення нових понять та речей. Розвиток мови, своєю чергою, супроводжується змінами у її системі словотворення, формування нових моделей словотворення, збільшенням або зменшенням їхньої продуктивності тощо. Оскільки лексичний склад будь-якої мови достатньо “вразливий”, дуже піддається впливу, швидко адаптується, то для нас важливо помічати та аналізувати зміни, щоб правильно розуміти сенс, який до нас намагаються донести. Китайська мова є однією з найбільш поширених за кількістю носіїв у світі, завдяки стрімкому розвитку науки, техніки, економіки та адаптації суспільства, стрімко змінюється. Саме через це існує потреба для доповнення лексичної системи, що дає поштовх для утворення неологізмів, нових ідіом, словосполучень та значень.

Китайська мова є однією із найпоширеніших мов світу, знаходиться на достатньо високому рівні розвитку. Оскільки зміни у китайському суспільстві супроводжуються змінами та у культурному середовищі, то є потреба у постійному утворенні нової лексики, яка б могла доцільно передати сучасні актуальні реалії та тенденції в соціумі. В основному, утворення нових слів спричинене стрімким розвитком засобів масової комунікації, у яких мовці можуть вільно висловлювати свої враження та думки. Отож, інформаційний простір має дуже великий вплив на перебіг лінгвокультурних процесів.

Про динамічний характер китайської мови, з нашої точки розу, свідчить її здатність збагачувати словниковий склад мови новими лексичними одиницями, при чому робити це дуже швидко. Також застарілі граматичні конструкції та слова виходять з вжитку, замінюючись на нові, що стрімко набувають популярності серед

носіїв мови у різних сферах діяльності. Надзвичайно складно освоїти нову мову, особливо коли постійно з'являються неологізми, значення яких іноді важко зрозуміти та засвоїти.

Очевидно, що це часто викликає труднощі, саме тому курсова робота присвячена вивченню основних способів творення неологізмів в китайській мові. У даній роботі буде проаналізовано основні механізми творення неологізмів, при цьому ми не лише розглянемо способи утворення слів на практиці, але й зможемо дослідити нові значення неологізмів, функціональні можливості в сучасній китайській мові, звернемо особливу увагу на контекст використання неологізмів та тенденції їхнього вживання.

Актуальність вибору теми роботи зумовлена наступними аспектами:

1. У мові відображаються всі можливі зміни у політичній, економічній, соціальній, культурній сферах, а також ті події, що відбуваються в повсякденному житті, звичаях, традиціях країни, у громадській думці суспільства. Саме тому важливо спостерігати за лексичним складом мови, у якому всі згадані процеси відображаються, адже утворюється велика кількість неологізмів, при чому настільки ж швидко, наскільки розвивається суспільство.

2. Для того, щоб правильно розуміти та вживати неологізми потрібно усвідомити їхнє походження та механізми утворення. Часто виникають труднощі з маловідомими висловами або словами, які лише утворились та не увійшли до лексики активного вжитку, саме тому потрібно опиратись на теоретичні аспекти та характеристики творення неологізмів, щоб правильно ці новоутворення трактувати, вживати у доцільному контексті.

Метою роботи є виділити та основні способи творення неологізмів у сучасній китайській мові. На практиці показати яким чином формуються сучасні неологізми китайської мови, вивчити їхні основні ролі та характеристики, уточнити в якому контексті новоутворені лексичні одиниці правильно та доцільно використати.

Задля того, щоб досягнути поставленої мети нам потрібно вирішити наступні **завдання**:

- 1) розглянути яким чином трактують поняття неологізму в китайській мові науковці;
- 2) вказати основні характеристики неологізмів, їхні ролі, функції використання в сучасній китайській мові;
- 3) заради кращого розуміння утворення неологізмів проаналізувати їхню еволюцію;
- 4) виділити основні способи творення неологізмів у китайській мові;
- 5) проаналізувати особливості неологізмів, що утворились способом словоскладання;
- 6) розібрати неологізми, що утворились шляхом афіксації;
- 7) розглянути специфіку творення неологізмів шляхом абрєвіації;
- 8) проаналізувати неологізми, що утворились способом омонімії за допомогою цифр.

Об'єктом дослідження можна вважати неологізми сучасної китайської мови.

Предметом дослідження є семантичні характеристики та основні способи утворення неологізмів у китайській мові.

Фактичний матеріал роботи становлять наукові праці та дослідження, що висвітлюють використання неологізмів у китайськомовному дискурсі, а саме було використано 30 робіт задля того, щоб досягнути поставленої мети та розв'язати заплановані завдання. Також на створення роботи вплинули блоги носіїв мови, соціальні мережі, звідки ми відібрали приклади неологізмів для подальшого дослідження.

Специфіка теми, завдань і матеріалу роботи зумовили комплексний підхід до вибору **методів і прийомів дослідження**. У ході написання роботи були використані наступні методи дослідження, як текстовий аналіз, контекстуальний аналіз, семантичний та функціонально-семантичний аналіз, компонентний аналіз, а також методи збору даних.

Наукова новизна полягає у тому, що в даній науковій роботі ми на практиці проаналізували утворення неологізмів у сучасній китайській мові. Нам вдалось

визначити значення новоутворених слів, вказати прийнятний контекст їхнього використання у сучасній китайській мові.

Практичне значення роботи полягає в тому, що результати дослідження можуть надати певні докази для дослідження морфології. Також можуть бути використані в ході написання наступних наукових праць, слугувати прикладом для подальшого аналізу утворення неологізмів у китайській мові. Використовуватись задля кращого розуміння специфіки появи нових лексичних одиниць у мовному дискурсі. Дослідження може бути корисним для широкої громадськості, лінгвістів, перекладачів, студентів, які поставили собі за мету зрозуміти механізми утворення неологізмів у китайській мові.

Структура роботи: курсова робота складається зі змісту, вступу, двох розділів, (до складу першого розділу входить три підрозділи, а до складу другого – чотири), висновків, списку використаних джерел, що містить 30 джерел. Загальний обсяг роботи: 33 сторінки

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК НЕОЛОГІЗМІВ В КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

1.1. Тракткування поняття неологізму в китайській мові (за визначенням науковців)

Мова, як засіб спілкування та діяльності людини, зазнає постійних змін у зв'язку з розвитком суспільства та взаємозв'язків у ньому, саме це свідчить про її динамічність. Рухливість мови – одна з її найважливіших функцій, а її важливим завданням є відображення змін, які помітно впливають на суспільство. Появу нових слів можна вважати взаємодією тенденції розвитку мови та її збереження. Неологізм відображає стрімкий розвиток суспільства, демонструє адаптивну здатність мови, її вміння розширювати традиційні межі словотворення.

Вивчення нових слів є одним з основних завдань лексикології. Словниковий запас є найбільш активним і чуттєвим елементом у мові. Саме тому лексика змінюється набагато швидше, ніж інші елементи мови, а ось граматику, фонетику, синтаксис мови розвиваються достатньо повільно.

Вдосконалення лексичного запасу мови – не від'ємна частина її розвитку, ми не можемо уникнути цих змін, адже мова розвивається паралельно з суспільством. Поява нових слів – важливий процес, який привертає увагу багатьох лінгвістів, адже ми повинні розуміти як функціонує мова, якою ми спілкуємось чи та, яку ми намагаємось освоїти. До того ж неологізми часто з'являються у соціальних мережах, адже сучасне покоління навчилось створювати неологізми впродовж комунікації, що є трендом сучасності (Shek Lung Lai, Vincent TY Ng, 2014).

Хоча неологізми існували завжди, але їх поширення ніколи не відбувалось настільки швидко, як зараз у так званий “кіберперіод”, не від'ємною характеристикою якого є вживання інтернет-ресурсів та засобів масової комунікації. Оскільки словники мають більший авторитет у свідомості своїх користувачів, то лексикографи та лінгвісти дуже обережно ставляться до нових понять та їх позначень. Дослідник Yihua Zhang із Гуандунського університету іноземних досліджень у своїй роботі на тему “Лексичні проблеми щодо неологізму в китайській лексикографії: когнітивний

підхід до мотивованої структури нових слів і виразів” (2005) стверджує, що впродовж минулих 10 років щорічно проводились наукові конференції, що стосувались лексикографії китайської мови, наголошує на тому, що неологізми традиційно були однією із найголовніших тем для обговорення. Він пише: “Деякі науковці вважали, що буквені скорочення, що формують неологізми – це зловживання запозиченими словами та “забруднення” китайської мови. Інше вчені стверджували, що час доведе доцільність використання таких новоутворень, тому вирішили чекати, коли прийде їхній час. З популярністю запозичених слів у повсякденному житті, до кінця 1990–х років тих, хто висловлював несхвалення майже не залишилось. Однак, постало питання про те, як стандартизувати неологізми та керувати їх використанням у створенні словників, особливо якщо йдеться про екзотичні та буквені запозичення” (с.381).

Через те, що поняття неологізму можна трактувати по-різному, то сучасні науковці, вчені та лінгвісти пропонують нам різні визначення. Ось візьмемо до прикладу слова дослідника Wang Tiekun (1992), він вважає, що неологізми належать до новостворених або запозичених слів з інших мов, з народної мови діалектних слів, архаїзмів, а також посилаються на слова з новими значеннями та новими вживаннями (с.16).

А Liu Shuxin (1990), своєю чергою, дотримується теорії, що слово, яке не тільки створилось, але й отримало загальне визнання і широко вживається людьми, займаючи своє положення в системі лексики, можна назвати неологізмом.

Існує думка, що неологізми в китайській мові пропонують нам новий спосіб спостерігати за змінами в суспільстві. Достатньо відомий китайський соціолінгвіст Chen Yuan (1999) якраз схиляється до такої позиції, адже вважає, що неологізми в сучасній китайській мові відображають сучасне життя, зміни в суспільстві та спілкуванні.

На думку Fu Haiqing (1985) неологізми створюються для того, щоб пристосуватися до суспільства, використовуються, щоб виразити те, що наразі є актуальним для людей. Через автентифікацію практичного використання неологізми сприймаються мовою.

Також важливо згадати про позицію науковця на ім'я Jinjin Chen, який у своїй науковій праці на тему: “Переклад китайських неологізмів без знання контексту: дослідницький аналіз експерименту Eye-Tracking і Key-Logging” (2005) наголошує на тому, що при вивченні поняття неологізму ми не повинні забувати про контекст, в якому цей неологізм існує та використовується, адже часто саме від контексту залежить значення новоутвореного слова.

За словами Ньюмарка (1991), слова існують не тільки в контексті їх сполучень, граматичних конструкцій або їхніх позицій у реченнях (мовний контекст), але і у контексті теми, реальної ситуації або культурного фону (позамовний контекст). Таким чином, правильно зрозумівши контекст, у якому ми вживаємо те чи інше слово, ми зможемо доцільно трактувати потрібне нам поняття. Саме тому, надзвичайно важливо звертати увагу на середовище, у якому функціонує неологізм, де він утворився та адаптувався.

Отож, проаналізувавши твердження вищезгаданих науковців, нам вдалось виділити ключові аспекти, що стосуються розуміння поняття неологізму.

А саме:

- Неологізми в китайській мові стосуються новоутворених слів, понять, що були запозичені з іноземних мов, слів з давньо китайської мови, що отримали нові значення;
- Завдяки сучасним технологіям, для неологізмів характерне швидке поширення в онлайн-просторі;
- Для кращого розуміння значення неологізму не можна ігнорувати контекст, у якому цей неологізм існує. Потрібно зважати на культурний фон мови, тему мовлення, граматичні сполучення в межах речення;
- Дослідники, у свою чергу, визначають неологізми як слова або сполучення слів-новаторів за формою чи значенням протягом певного часу та мають відносно широке поширення в суспільному житті;
- Китайські неологізми можуть позначати нові поняття, явища, концепти, та зміни в мовному середовищі, суспільстві та культурі Китаю;

- Неологізми відображають розвиток суспільства, прослідкувавши за причинами їх виникнення в певний момент часу, ми зрозуміємо які проблеми та ідеї були найбільш актуальними для людей;
- Новоутворені поняття повинні відповідати законам формування мови, бути загальноживаними, адже саме через практичне використання вони сприймаються мовою та мовцями.

1.2. Ролі та функції неологізмів в сучасній китайській мові

Неологізми в ранній сучасній та сучасній китайській мові представляють вершину лексичного нововведення і створення в результаті широкомасштабної передачі західних систем знань до Китаю, процес, відомий як 西学东渐, що в перекладі означає «розвиток західних знань на Сході». Цей процес почався на початку 17 століття і досяг кульмінації на початку 20 століття (Лакнер та ін. 2001).

Більшу частину XIX століття британські, американські та німецькі місіонери відігравали важливу роль у передачі західних систем знань шляхом перекладу західних творів, виробництва китайської мови журнали та складання двомовних словників (Lippert, Wanfgang. 2001).

Сьогодні Китай асоціюється із передовими технологіями, виготовленням складного обладнання, розвиненими торгово-політичними зв'язками, тому є важливим гравцем на всесвітньому економічному ринку. Саме через це китайське суспільство зазнає змін, вбирає західні традиції та стилі життя. Усі зміни в політичному, економічному, культурному житті, громадській думці, традиціях, звичаях і в побутовому житті спочатку відбиваються в складі мови, утворюючи неологізми. Для китайської мови характерне обережне відношення до іншомовної лексики, що пояснюється внутрішньоструктурними особливостями китайської мови, а також культурою й психологією її носіїв (О. Тихонова. 2009, с. 1).

Очевидно, що культурні, історичні, політичні та наукові зміни мають вплив на появу нових понять, термінологію, що можна побачити в засобах масової комунікації. До прикладу, у китайському інтернеті щороку з'являються принаймні тисячі нових

слів, які стосуються різних сфер життя, з них приблизно 1500–2000 стають «фіксованими», тобто входять до щоденного вжитку, враховуються лексикографами при укладанні словників та використовуються багатьма мовцями. А можливості інтернету, у свою чергу, впливають на швидке розповсюдження та засвоєння цих слів (Yihua Zhang, 2005, с.380). У зв'язку з розвитком словникового складу, постійна поява новоутворених одиниць впливає на появу величезних труднощів із досконалим розумінням мови. Іноземці, що намагаються вивчити китайську, при перекладі новоутворених слів посилаються на знання про своє культурне середовище, адже намагаються асоціювати певні поняття з тими, які для них вже відомі. Однак, ми повинні розуміти, що культурні середовища мов не збігаються, адже не завжди вирази, які притаманні для однієї мови, будуть мати таке ж значення в іншій, адже формуються за інших обставин, мають зовсім інше значення. Часто трапляються випадки, коли взагалі неможливо знайти досконалий «замінник» для перекладу, бо те чи інше поняття не притаманне для однієї з мов.

Для кращого розуміння застосування неологізмів, ми вирішили проаналізувати та виділити їхні основні ролі та функції у мові, нам вдалось закріпити наступне:

1. Позначають нові об'єкти, явища та технології.

Очевидно, що якщо розвивається суспільство та наука, то виникають нові поняття та явища, для яких потрібні назви. Отже, неологізми дозволяють позначати нові об'єкти, явища та технології, які не існували раніше і для яких не було наявних слів у китайській мові. Наприклад, слово 键盘 jiànpán – комп'ютерна клавіатура. Як нам вдалось визначити, воно утворилось способом словоскладання, проаналізувавши компоненти 键 jiàn – кнопка (на пристрої) та 盘 pán – дошка, ми поєднали їхні значення та зрозуміли, що слово означає “дошка з кнопками”, тобто клавіатура. Причиною формування, очевидно, є поява такого пристрою як клавіатура, який в певний момент свого виникнення потребував відповідної назви.

2. Відображення соціальних змін та трендів.

Проаналізувавши новоутворення в мові, ми можемо краще зрозуміти які теми на часі та найбільш поширені в соціумі, бо вони дуже чітко відображають культурні та соціальні зміни. Наприклад, термін 低碳生活 dī tàn shēnghuó – екологічний спосіб життя, якщо перекладати дослівно, то вираз означає: життя із низьким вмістом вуглецю. Його виникнення пов'язане із тим, що в китайському суспільстві розвиваються тенденції по збереженню навколишнього середовища, більше уваги приділяється екології.

3. Показник культурного рівня мовця.

Використання неологізмів може свідчити про високий рівень культурної освіченості мовця та його здатність активно сприймати нові ідеї та технології. Особливо, якщо цим мовцем є іноземець. Відповідні дослідження показують, що ті, хто вивчає мову, мають різні труднощі з розумінням неологізмів. Наприклад, учні погано їх сприймають, і поняття неологізму для них достатньо незрозуміле (Huang, 2014). Саме тому, якщо людина розуміє в якому контексті доцільно використати певне поняття, то це свідчить про її глибоке розуміння неологізмів, їхньої значень та мови в цілому. Вивчення та правильне трактування неологізмів допомагає людям, що вивчають китайську мову, краще інтегруватись у мовне середовище.

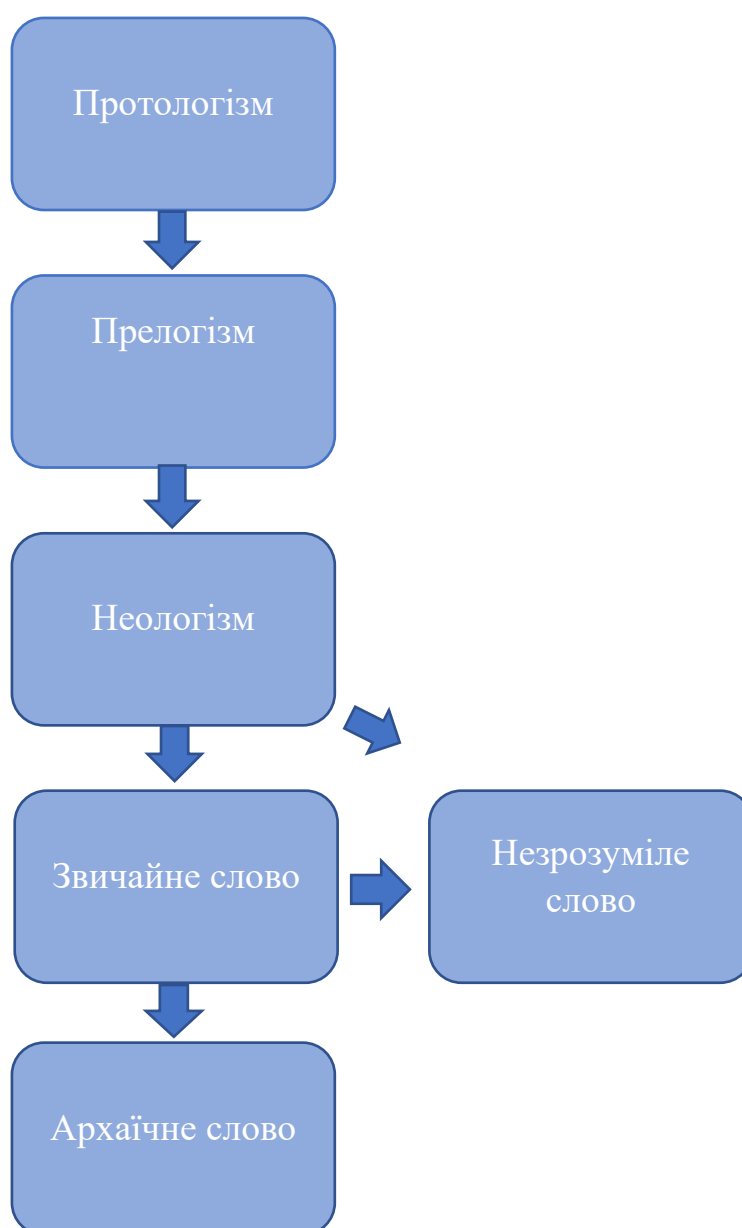
4. Створення унікального емоційного забарвленого мовлення.

Багато неологізмів можуть мати іронічний підтекст, негативну конотацію тощо. Наприклад, абрєвіаційний неологізм “AWSL”, який походить від 啊我死了 a wǒ sǐle – я вмер, використовуються не зовсім буквально. Якщо на просторах інтернету людина бачить щось дуже миле, що справляє на неї дуже сильне враження, то вона, щоб виразити свої емоції може сказати, що “вмерла”. Таким чином використавши вислів “AWSL”, щоб підсилити свої позитивні емоції.

1.3. Специфіка утворення неологізмів в китайській мові

Як ми вже зазначали раніше, неологізми стосуються новоутворених одиниць в мові, змін в мовному середовищі, культурі тощо. Поняття, що нещодавно утворились,

часто викликають труднощі, не зрозуміло яким чином їх використати, щоб це було доцільно. Також ми вважаємо, що зрозуміти чи слово можна вважати неологізмом, чи ні достатньо складно, адже ми звикли використовувати лексику повсякденного вжитку не задумуючись над тим, яким чином вона формується і до якої категорії слів належить. Саме тому відстеження еволюції слова може бути корисним для того, щоб визначити його актуальність та новизну в діахронічному сенсі, зрозуміти у якому контексті буде доцільно вжити те чи інше поняття. Діаграма, яку запропонували науковці Qiao Yun та Sun Shuang (2020, с. 7–8) дуже добре ілюструє еволюцію неологізмів:

Зазначений у діаграмі вище, лінгвістичний термін “протологізм” сам по собі вважається неологізмом, поняття було використане дослідником на ім'я Mikhail Epstein (2012) для позначення абсолютно нового слова. А це слово, у свою чергу, було запропоноване окремою особою або групою осіб. Протологізм переростає в неологізм тоді, коли стає надбанням суспільства. Через це він вже стає “прелогізмом”. Як тільки неологізм стає прийнятим в середовищі, адаптується, часто вживається, або ж навіть стає популярним словом в масовій культурі, поширюється у мережі, то його сміливо можна вважати “звичайним словом”. Якщо ж слово увійшло до словника, то це є вагомим показником його своєрідної “успішності”, оскільки це означає, що воно офіційно визнане. Оскільки лексичний склад мови змінюється надто швидко, то це “просування” слів за діаграмою не має чітких меж. Ми не можемо точно визначити де закінчується стадія “прологізм” та розпочинається “прелогізм”, або ж “неологізм” та “звичайне слово”. Крім того, достатньо велика кількість лексичних одиниць вийшла із частого вжитку та зрештою перетворилась на “не зрозумілі слова”, а згодом вже і на “застарілу лексику”, яка зазвичай перестає використовуватись та утворювати похідні слова (Qiao Yun та Sun Shuang, 2020).

Базова лексика китайської мови, тобто та лексика, яка позначає повсякденні поняття та явища, найбільш часто використовується мовцем адже вона потрібна для реалізації щоденного спілкування. Вважається, що такі лексичні одиниці слугують фундаментом для утворення неологізмів в китайській мові. На підтвердження цього, звернемо увагу на позицію дослідника Ge Benyi (2001). Він у своїй праці, що називається “Studies on Chinese Vocabulary” визначає таку властивість лексики як “продуктивність”, хоча вже пізніше у своєму дослідженні під назвою “Modern Chinese Lexicology” (2018) він визнає, що термін “фундамент для утворення неологізмів” є більш доцільним, адже базова лексика не здатна самотужки утворювати нові поняття, а є лише засобом для їх формування та використовується мовцями задля цього. Окрім цього, саме у цьому дослідженні Ge Benyi (2018) виділяє два шляхи утворення неологізмів як похідних від базових лексичних одиниць:

1. Базові слова слугують семантичними морфемами для інших простих базових слів. Механізм утворення нових лексичних одиниць наступний: просте слово поєднується з простою семантичною морфемою, вони співіснують разом, вже при цьому формують зовсім інше значення, можуть вживатись зовсім в іншому контексті. Візьмемо до прикладу дуже поширений ієрогліф 人 rén – людина. Як семантична морфема він позначає слово повсякденного вжитку, але в той же час, може використовуватись для формування нових лексичних одиниць, це можна побачити на прикладі наступних слів: 人類 rénlèi – людство, 人口 rénkǒu – населення, 男人 nánrén – чоловік. Саме цю здатність слугувати допоміжними засобами для утворення нових похідних слів науковець Ge Benyi називає “продуктивністю” у своїй праці “Studies on Chinese Vocabulary” (2001).

2. Коли базове слово закріпилось у своєму використанні, для нього характерна стабільність. Такі слова сформовані із кількох морфем та мають своє повноцінне значення, можуть формувати неологізми. Візьмемо до прикладу слово 工作 gōngzuò – працювати це поєднання двох семантичних морфем 工 gōng – робота та 作 zuò – займатися певною діяльністю. Однак, коли 工作 визначається суспільством як базове слово, часто використовується, то сприймається як семантична морфема, яка служить для творення неологізмів, нових лексичних одиниць. Ось наприклад 工作服 gōngzuòfú – робочий одяг або ж 工作帽 gōngzuòmào – шолом. Таким чином, ми можемо спостерігати за тим як 工作 є “фундаментом для утворення неологізмів”, але водночас не втрачає свого статусу самостійного слова (с. 9–11).

Висновки до розділу 1

Аналіз теоретичних аспектів неологізмів допоміг нам зрозуміти, що новоутворені поняття в китайській мові відіграють дуже важливу роль. Вони позначають нові поняття та явища, відображають розвиток суспільства та мови. При використанні неологізмів, ми повинні зважати на контекст, у якому варто вживати певне слово, часто при перекладі китайських новоутворень, ми опираємось на культурне середовище та особисте сприйняття, тому утворюються певні розбіжності. Саме через це, нам вдалось проаналізувати ролі та функції неологізмів у китайській мові, задля кращого розуміння їхнього доцільного використання. Серед основних функцій нам вдалось виділити:

1. Позначення нових понять та явищ, що утворюються.
2. Віддзеркалення соціальних проблем, трендів та змін у соціумі.
3. Вказівка на культурний рівень мовця та його вміння доцільно використати та розуміти неологізм.
4. Виконання спеціалізованих функцій при позначенні понять у вузько направлених спеціальностях та сферах.
5. Створення унікального емоційного забарвлення, яке використовується для підсилення вражень мовця.

Задля того, щоб конкретно зрозуміти яким чином утворюються неологізми в китайській мові, нам вдалось проаналізувати їхню еволюцію. Ми виділили основні етапи: “протологізм”, “прелогізмом”, “неологізм”, “звичайне слово”, “незрозуміле слово”, “архаїзм”, або ж за іншою назвою “застаріле слово”. Окрім цього, ми розглянули яким чином базова лексика формує неологізми, служить “фундаментом для їхнього утворення”.

РОЗДІЛ 2. ОСНОВНІ СПОСОБИ ТВОРЕННЯ НЕОЛОГІЗМІВ У КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

У практичній частині нашого дослідження ми виділили такі способи формування китайських неологізмів: словоскладання, афіксація, аббревіація, та омонімія, саме тому ми звернемо особливу увагу на неологізми китайської мови, що були сформовані за допомогою цих способів. Тут ми наведемо приклади їх конкретного застосування в сучасній китайській мові, проаналізуємо контекст, у якому ми їх зустрічали в процесі нашого дослідження.

2.1. Неологізми, що утворились способом словоскладання

Словоскладання (复合词 fùhécí) вважається основним способом формування неологізмів у сучасній китайській мові. Механізм його функціонування полягає у поєднанні однієї морфеми з іншою, додаванні одного компонента (морфеми) до іншого. Оскільки у китайській мові слова в більшості двоскладові, утворенні з двох (майже завжди самостійних) морфем, які можуть слугувати для формування нових понять, то вважається, що саме цей спосіб формування нових лексичних одиниць переважає у сучасній китайській мові. (Li ShuYao, Ong Shyi Nian, Komalata Manokaran, 2021).

Ми проводили наше дослідження, покладаючись на семантичні особливості неологізмів, які були сформовані способом словоскладання, та їх компонентів. У процесі аналізу неологізмів, що формуються способом словоскладання, у китайському інфопросторі нам вдалось виділити основні, на нашу думку, групи таких неологізмів:

- 1) Неологізми, які утворились способом фоносемантичної відповідності. На нашу думку, такі неологізми, що утворились способом правильного підбору потрібних морфем, можна вважати одним із видів запозичення у китайській мові. Такі новоутворення наслідують звучання іншомовних слів, зберігають вимову та значення слова, від якого утворились. Це значення вони передають через значення підібраних компонентів. Таким

чином включене у мову слово буде зрозумілішим для більшості мовців, адже вони вже ознайомлені з використаними фоносемантичними частинками та можуть трактувати його значення, покладаючись на свої знання та сприйняття.

2) До другої групи неологізмів ми віднесли слова, які утворились шляхом поєднання компонентів, значення яких вже відоме.

До першої групи ми віднесли такі неологізми:

1) 休克 xiūkè – шок. Воно утворилось як похідне від англійського “shock”, якщо проаналізувати його за компонентами, то ми отримаємо: 休 xiū – неактивний та 克 kè – подолати. На прикладі цього слова ми можемо переконатись у тому, що при використанні цього способу задля утворення нових слів, ми зберігаємо як фонетичне звучання, так і семантичне значення слова, як ми і вказували у теоретичному поясненні. Звісно, ми б могли замість компонента 克 kè – подолати, використати, до прикладу, ієрогліф 课 kè – урок. Оскільки слова є омофонами (мають однакову вимову (навіть той самий тон), але зовсім різні за семантикою), ми б не відчули різниці у вимові слова 休克 xiūkè – шок, але тоді б його значення, яке намагається зберегти спосіб фоносемантичної відповідності, зникло б;

2) 迷你 mǐnǐ – зачаровує тебе. Слово походить від англійського варіанту “mini”. Часто використовується як префікс до слова 裙 qún – спідниця, таким чином, поєднавши ці компоненти ми отримаємо слово мініспідниця: 迷你裙 mǐnǐ qún. Як можна зрозуміти, звучання збережене, а також залишилось і семантичне значення;

3) 维他命 wéitāmíng – вітамін, але якщо будемо дослівно розбирати компоненти слова 维 wéi – зберегти, 他 tā – він і 命 míng – життя, то отримаємо значення “зберегти його життя”. Оскільки основною функцією вітамінів є підтримувати імунітет людини, то можемо зрозуміти, що компоненти неологізму були підібрані так, щоб її відобразити належним чином;

4) 黑客 hēikè – хакер. У цьому слові також можемо виділити перший компонент, який має багато значень, серед них: чорний (про колір) або ж злий, таємничий чи незаконний. Другий компонент перекладається як “відвідувач”. Отож, при поєднанні цих морфем, ми отримуємо збережене звучання від англійського слова “hacker”, а також відповідне семантичного значення, яке передається шляхом складання двох проаналізованих компонентів.

Серед слів, які належать до другої групи нам вдалось виділити наступні:

1) Слово 程序员 chéngxù yuán – програміст. Аналізуючи його компоненти, ми можемо виділити такі частинки: 程序 chéngxù – програма та 员 yuán – людина, робітник. Якщо мовець ознайомлений з компонентами, то може скласти значення “людина, що робить програму”, що буде як раз і позначати 程序员 chéngxù yuán – програміст;

2) 键盘 jiàn pán – комп’ютерна клавіатура. Компонент 键 jiàn – кнопка (на пристрої) та частинка 盘 pán – дошка. Поєднавши значення окремих частин, ми можемо утворити словосполучення “дошка з кнопками”, що означає неологізм 键盘 jiàn pán;

3) 网恋 wǎng liàn – кохання в Інтернеті. Компонент 网 wǎng – мережа, а 恋 liàn – любити, відчувати до когось приязнь. Коли поєднаємо семантичне значення обох частин, тримаємо “кохання, що в Інтернеті”;

4) 电站 diàn zhàn – електростанція, слово утворене поєднанням морфем 电 diàn – електрика та 站 zhàn – станція, зупинка. Таким чином, розпізнавши частини слова, можемо зрозуміти його значення;

5) 黑产 hēi chǎn – індустрія кіберзлочинності. Частина 黑 hēi – тіньовий, незаконний. Компонент 产 chǎn – виробництво, продукувати. За дослівним перекладом можна тримати значення “тіньове виробництво”, тобто індустрія кіберзлочинності;

6) 蛋白 dànbái – протеїн. Слово складається із компоненту 蛋 dàn – яйце та 白 bái – білий, у дослівному перекладі отримаємо “яєчний білок”;

7) 车祸 chēhuò – автокатастрофа. Морфема 车 chē – автомобіль, у поєднанні з морфемою 祸 huò – невдача. Коли перекладемо слово за компонентами дослівно, то отримаємо “автоневдача”, таким чином, можна здогадатись значення слова 车祸 chēhuò – автокатастрофа.

2.2 Особливості творення неологізмів шляхом афіксації

Спосіб афіксації (加词缀 jiā cízhù) – це спосіб утворення нових слів, від тих слів, які вже існують шляхом додавання суфіксів та префіксів (Тихонова, 2009). Сучасне суспільство може за допомогою афіксів створювати нескінченну кількість виразів, адже має дуже буйну уяву (Wang Shasha, SU Zhenyang, 2018).

Афіксальне словотворення, хоча є не першим за значенням способом словотвору в китайській мові, має надзвичайно великий вплив на формування нових лексичних одиниць. Тому афіксацію слід вважати одним із провідних словотворчих засобів. Щоб утворити неологізм шляхом афіксації потрібно до кореня (знаменної морфеми) додати афікс (суфікс або префікс).

У ході нашого дослідження, ми визначили суфікси та префікси, які слугують для формування нових слів, проаналізували їхні значення та випадки використання.

Розглянемо детальніше суфікси, які можуть утворювати неологізми:

1) 族 zú – суфікс, що позначає певну групу людей, яких об’єднують спільні риси, характеристики, інтереси.

Наприклад, вислів 背包族 bèibāo zú – туристи, люди, які подорожують з рюкзаками чи багажем (背包 bèibāo – рюкзак, сумка). Цей неологізм використовується на позначення групи людей, які подорожують по світу з картою в руках, насолоджуються природою та люблять свободу.

“SOHO 一族” SOHO yīzú – група людей, які працюють з дому. SOHO – скорочення походить від англійського вислову “small office home office” та

означає: працювати з дому, домашній офіс. У китайській мові неологізм адаптувався та отримав відповідник: 家居办公 jiājū bàngōng – домашній офіс.

Нам вдалось знайти кілька прикладів уживання цього неологізму:

你想成为“SOHO一族”之前，最好了解一下“SOHO一族”的快乐与烦恼。nǐ xiǎng chéngwéi “SOHO yīzú” zhīqián, zuì hǎo liǎo jiè yǐxià “SOHO yīzú” de kuàilè yǔ fánnǎo. Перш ніж ти захочеш стати частиною “SOHO”, тобі краще зрозуміти радощі та біди “SOHO”.

上班族 shàngbān zú – категорія людей, що ходять на роботу офлайн (антонім до “SOHO一族”).

Приклад використання: 不禁，羡慕起上班族来。bùjīn, xiànmù qǐ shàngbān zú lái – Не можу не почати заздрити офісним працівникам.

夹心族 jiǎxīn zú – покоління сендвіча (абстрактне значення). Слово, що позначає групу людей у віці 30–55 років, які перебувають на стадії догляду за достатньо старими батьками та своїми маленькими дітьми. Такі реалії затискають їх всередині ніби вони у сендвічі. Часто відчувати на собі відповідальність за три покоління відразу дуже складно, однак вони наполегливо здійснюють “三代同堂” sāndài tóng táng – місію трьох поколінь.

Приклад використання, який нам вдалось зустріти: 许多人发现自己成了上有老下有小的“夹心族”。xǔduō rén fā xiàn zìjǐ chéngle shàng yǒu lǎo xià yǒu xiǎo de “jiǎxīn zú – Багато людей зрозуміли, що вони стали поколінням сендвіча, повинні доглядати за своїми старими батьками та одночасно за малими дітьми.

快闪族 kuài shǎn zú – група людей, що займаються флешмобами, з англійської: Flash mob – стиль публічного виступу, коли його учасники несподівано для перехожих сходяться з різних куточків вулиці та виконують танець. Зазвичай, вони намагаються розвеселити публіку та залучити якомога більше людей. Такі заходи можуть бути організовані через мережу та здійснені в реальному житті.

尼特族 ní tè zú – транслітерація англійської абревіації NEET. Повна форма: Not currently engaged in Employment, Education or Training. Використовується на позначення групи людей (зазвичай молодого віку), які наразі не працевлаштовані та не навчаються. Неологізм позначає насправді згубне явище, адже група таких людей зазвичай нічим не цікавиться, не прагне пройти курси підвищення кваліфікації, здобути освіту чи працевлаштуватись на належному рівні. У китайській мові також існують неологізми-синоніми із суфіксом 族 zú на позначення таких осіб: 蛰居族 zhéjū zú – хікіморі. Слово пішло з японської мови, позначає людей, які живуть на самоті, не працюють, не навчаються. Оригінальне японське слово “ひきこもり” буквально так і тлумачиться: замкнутість, відхід від суспільства.

啃老族 kěn lǎo zú – дослівно: група людей похилого віку. Термін в мережі використовується як і попередні, для опису молодих людей, які не зацікавлені в особистому розвитку, покладаються на батьків.

Приклад використання: 啃老族已成为全国性的社会问题。 kěn lǎo zú yǐ chéngwéi quánguó xìng de shèhuì wèntí – Молодь, яка не зацікавлена в особистому розвитку стала соціальною проблемою на національному рівні.

2) Суфікс 者 zhě має дуже велику сферу використання, якщо він поєднується із коренями, то означає “той, хто...”, вказує на людину, яка виконує ту чи іншу дію. У поєднанні із неологізмом 接触 jiēchù – контактувати, утворює вираз 接触者 jiēchù zhě – особа, яка контактує (із хворим), контактна особа. Разом із неологізмом 感染 gǎnrǎn – інфікуватися, формує нове слово 感染者 gǎnrǎn zhě – інфікована, заражена людина.

Неологізм 逆行者 nìxíng zhě – той, хто повстає, не йде за натовпом. Проаналізувавши специфіку вживання слова, нам вдалось дізнатись, що у 2020 році слово стало одним із найпопулярніших у соціальних мережах, воно стало 流行语 liúxíng yǔ – крилатим виразом, адже його вживали в контексті боротьби з епідемією вірусу COVID-19.

逆行者 nìxíng zhě використовувався для опису медиків, науковців, персоналу з боротьби із захворюванням, поліції, свідомих громадських діячів тощо. Вважалося, що ці люди своєю рішучістю (а деякі навіть віддали життя) рятують населення Китаю від руйнівної епідемії.

Приклад використання, який нам вдалось зустріти: “最美逆行者，雷神山之光”。 zuìměi nìxíng zhě, léishén shān zhī guāng – Повага найкращим безстрашним людям лікарні “雷神山”.

3) 性 xìng – суфікс, що використовується задля формування абстрактних понять, його початкове значення: характер, властивість. Нам вдалось помітити як він поєднується із дієсловами та в кінцевому результаті утворює абстрактний іменник, наприклад: 适应 shìyìng – адаптуватися.

Коли слово поєднується з суфіксом 性 xìng, утворюється 适应性 shìyìng xìng – здатність адаптуватися. Також існують випадки, коли, приєднуючись до кореневої основи слова, він утворює прикметник, є аналогією до українського суфікса “-ний”. Наприклад, у словах 阴性 yīnxìng – негативний, коли говоримо про результати тесту та 阳性 yángxìng – позитивний, про результати тесту.

4) Суфікс 党 dǎng, як і суфікс 族 zú стосується груп людей, які мають спільні інтереси. Головна різниця між ними це те, що 族 zú відносно поширений, можна зустріти дуже багато прикладів слів з ним у словниках. Однак, 党 dǎng, у свою чергу, новіший у китайському інфопросторі, з ним багато прикладів з’являються у соціальних мережах (Bianca Basciano, Sofia Bariato, 2020).

На практиці нам вдалось виділити такі із них: 剁手党 duò shǒu dǎng – група людей, які захоплюються онлайн шопінгом, з них переважно жінки. Вони настільки зацікавлені у цьому, що все, чим займаються це порівнюють ціни, постійно блукають торговими центрами та перевіряють вебсайти магазинів у пошуках нового одягу. Пропонуємо проаналізувати компоненти неологізму, або конкретно зрозуміти як саме він утворився: 剁 duò – рубати та 手 shǒu – руки. Тут ми можемо побачити спеціально іронічно підібрані ієрогліфи, які

чітко дають зрозуміти, що залежність від шопінгу в таких людей надто сильна, що потрібно тільки відрубати руки аби вона припинилась.

Префікси, які формують неологізми:

1) Префікс 老 lǎo, який також може існувати як самостійне слово з перекладом “старий” та має дуже широке застосування у китайській мові також використовується для формування неологізмів. У ході нашого дослідження ми звернули увагу на такі приклади:

老賊 lǎo zéi – термін, що зазвичай використовується із негативною конотацією на позначення старих людей, які ще не “зібралися” вмирати та створюють певні проблеми для розвитку компанії тощо. Китайці, використовуючи цей вислів, мають на увазі, що погляди людини не збігаються із думами молодших працівників, старші вже не несуть ніякої користі та лише створюють додаткові клопоти.

Вираз фактично походить від іншої фрази 老不死的 lǎo bù sǐde – старий та ще не вмер, яка теж часто вживається як гнівний коментар мовця.

老顽固 lǎo wángù – старий зарозумілий чоловік. Вислів, що теж має негативну конотацію, вживається, на нашу думку, щоб виразити своє незадоволення поведінкою чи ставленням певної особи.

2) 非 fēi — префікс, що часто використовується у ролі заперечення.

Нам вдалось виділити такі приклади:

非党员 fēi dǎngyuán – людина, яка не належить до певної партії;

非卖品 fēimàipǐn – не для продажу, не продається;

非礼 fēilǐ – не ввічливий, не відповідний (про поведінку);

非凡 fēifán – той, що виділяється серед інших, незвичний;

非人化 fēi rén huà – дегуманізація, позбавлення людини її людських рис, проявляється у повсякденному житті як спосіб відсторонення від суспільства або ж є мотивацією для конфлікту;

非法 fēifǎ — незаконний.

У всіх наведених прикладах ми можемо помітити, що префікс 非 fēi надає слову заперечного значення. Так, припустимо у неологізмі 非人化 fēi rén huà – дегуманізація, частина 人化 rén huà – гуманізація, але вже з приєднанням префіксу ми отримуємо протилежність. А в слові 非法 fēifǎ, у свою чергу, компонент 法 fǎ має значення “закон”, але при поєднанні з префіксом, утворює заперечну форму.

3) Префікс 迷你 mǐnǐ – результат процесу фоносемантичної відповідності від англійського варіанту “mini” та також часто вживається для творення нових слів у китайській мові. Наприклад: 迷你汽车 mǐnǐ qìchē – міні авто, 迷你裙 – всім відома міні спідниця, 迷你包 – міні сумка. 迷你生活 – міні життя, тренд, що поширився в соцмережі, його суть полягає в тому, що люди створюють маленькі копії домівок, кімнат, де розміщують маленькі предмети та записують відео побутового характеру (приклад приготування страви з маленьких інгредієнтів тощо).

4) 超 chāo є префіксом, що виражає інтенсивність, адже його прямий переклад “ультра-”, “над-”, “гіпер-” або ж “супер-”. Нам вдалось виділити такі приклади неологізмів, що утворенні за допомогою цього префіксу:

超高速 chāo gāosù – надвисока швидкість;

超经验 chāo jīngyàn – поза власним досвідом;

超模 chāo mó – супермодель;

超敏反应 chāo mǐn fǎnyìng – гіперінтенсивність;

超能力 chāo nénglì – суперсила;

超跑 chāo pǎo – суперкар, похідне від англійської версії “supercar”, також має довшу китайську форму: 超级跑车 chāoji pǎochē;

超马 chāo mǎ – ультрамарафон, скорочене від 超级马拉松 chāoji mǎlāsōng, яке також перекладається як ультрамарафон;

超友谊关系 chāo yǒuyì guānxì – щось більше за дружбу.

2.3. Особливості творення неологізмів шляхом скорочень

За визначенням О. О. Селіванової, аббревіації – це морфологічний спосіб творення слів шляхом усічення простого або компонентів складного слова чи елементів твірною словосполучення до звуків і букв, складів та інших фрагментів слів. (2006, с.8).

У сучасній китайській мові аббревіація вважається одним із найбільш поширених способів утворення нових лексичних одиниць. Під аббревіацією, в контексті китайської мови, ми маємо на увазі спрощення довгого слова, речення, яке може передаватись або через пінїнь або бути записаним саме ієрогліфами. Аббревіаціями також можуть бути певні запозичення з іншої мови, що активно увійшли в загальний вжиток, надзвичайно актуальні складені вирази іноді із літерами або ж цифрами всередині.

У нашому практичному дослідженні ми детальніше розглянемо такі види китайських аббревіацій:

1. Аббревіація пінїню (фонетичного запису).

Наприклад, розглянемо вираз “WKD”, що утворився внаслідок скорочення “wǒ kàn dào” (我看到). Він в перекладі дослівно означає “я бачив” або ж “я побачив”.

На просторах соціальних мереж існує вислів “WSM” з першого погляду не відразу зрозуміло, що це спрощення форма від “wǒ shuō ma” (我说吗), що буде перекладатись як “Я це казав?”

На нашу думку, більш поширеними є такі скорочення як “MM” та “GG”. “MM” походить від слова 妹妹 mèimèi – молодша сестра, якщо перекладати дослівно, але часто вживається для опису гарної дівчини.

А ось “GG”, у свою чергу, фонетичне спрощення слова 哥哥 gēge – старший брат, у ширшому розумінні може позначати “друг” або “хлопець”. Однак часто “GG” вживають в інтернет–спілкуванні, слово позначає “хороша гра”, оскільки походить від англійського варіанту “good game”. Особливо часто вживається у колі геймерів, оскільки підходить по контексту.

Абревіація “SK” позначає 生快 shēng kuài – похідне від 生日快乐 shēnglè kuàilè – з днем народження. Вважається, що це “найлінивіша” форма, щоб когось привітати. Для кращого розуміння, можемо провести аналогію із буквеним скороченням “HBD” в англійській мові, що утворилось від “Happy birthday” та теж дуже поширене серед користувачів мережі Інтернет в неофіційному спілкуванні.

Буквене скорочення “AWSL” походить від 啊我死了 A wǒ sǐ le – я вмер, якщо перекладати дослівно. Однак використовуються не зовсім буквально, часто вживається, коли щось миле чи гарне справило на когось дуже сильне враження, і в результаті ця людина від цього “вмерла”.

“XSWL” 笑死我了 xiào sǐ wǒ le – сміюсь аж до смерті. Вживається коли людина побачила щось дуже смішне, ідентичний вираз до англійського варіанту “LOL”.

2. Абревіація китайських речень.

Цей спосіб творення неологізмів полягає в тому, що з речення мовець вибирає 3 або ж 4 основні слова з одного або кількох речень, таким чином утворюються невелике словосполучення з гумористичним чи саркастичним ефектом. Одним із найяскравіших прикладів цього явища в китайській мові може бути абревіація “累觉不爱” (lèi jué bù ài). Вона походить від повноцінного речення: 很累, 感觉自己不会再爱了。hěn lèi, gǎnjué zìjǐ bù huì zài àile – Дуже втомився, відчуваю, що більше ніколи не полюблю знову. Якщо проаналізувати речення, то зрозуміло, що його компоненти “累”, “觉”, “不” та “爱” є основними, чітко передають суть висловлювання. Цікаво, що фразу започаткував користувач вебсайту Douban, у своєму пості хлопець скаржився на невдачі в особистому житті, не соромився виражати своє занепокоєння. Його висловлювання підняло шквал, сторінками поширились інтернет-обговорення, а вислів згодом почав використовуватись як саркастичний спосіб передати депресивний стан при зіткненні із життєвими проблемами.

Наступна фраза “十动然拒” (shífēn gǎndòng) походить від речення: 女生十分感动, 然后拒绝了他。 nǚshēng shífēn gǎndòng, ránhòu jùjuéle tā – Дівчина була дуже зворушена, а потім відмовила йому, аббревіація також складена із основних слів у реченні.

Скорочення “虽不明, 但觉厉” (suī bù míng, dàn jué lì), що походить від речення: 虽然不明白是什么, 但是感觉好厉害 啊。 suīrán bù míngbái shì shénme, dànshì gǎnjué hǎo lìhài a. – Хоча я не розумію про що ти говориш, але це звучить дуже “сильно”.

Абревіація “人艰不拆” (rén jiān bù chāi) утворилась із речення: 人生已经如此艰难了, 有些事情就不要拆穿了。 shēng yǐjīng rúcǐ jiānnánle, yǒuxiē shìqíng jiù bù yào chāichuānle. – Життя і без того таке важке, що деякі речі варто тримати в таємниці.

Проаналізувавши контекст використання розглянутих нами прикладів, нам вдалось зрозуміти, що подібні скорочення не притаманні для ділової комунікації, найчастіше вживаються в інтернет-спілкуванні, за допомогою таких аббревіацій мовці економлять час, замість запису довгих висловів, пишуть кілька літер. При цьому, на наш погляд, наведені аббревіації додають емоційного забарвлення, влучно передають думку, яку має на меті донести мовець.

2.4. Омонімічні неологізми, що формуються за допомогою цифр

Зазвичай вид цієї аббревіації передає спрощений запис певного виразу, фрази чи слова посилаючись на фонетичне звучання. Цей вид аббревіацій, на нашу думку, можна вважати омонімічними неологізмами, оскільки саме фонетика при утворенні таких неологізмів відіграє ключову роль. Для передачі фрази підбираються відповідні цифри з схожою вимовою. В кінцевому результаті, ми отримаємо наближені до однакового звучання з ієрогліфічними фразами цифрові записи. Пропонуємо на практиці ознайомитись із механізмом утворення цього виду аббревіацій:

До прикладу, розглянемо вислів 4242, на перший погляд здається, що це лише цифри і вони не можуть використовуватись замість слів. Насправді ж, якщо ми

проаналізуємо звучання 4242 sìèrsièr, то ми зрозуміємо, що воно репрезентує 是啊是啊 shì shì shì – так, згоден.

Отож, вираз 4242 sìèrsièr часто використовується мовцями, коли вони виражають свою згоду.

1314 yīshēng yīshì – походить від багатозначного вислову 一生一世 yīshēng yīshì – назавжди. Ми можемо помітити, що звучання цифрової аббревіації не однакове із фразою, від якої воно походить, а саме наближене. Це логічно, адже у китайській мові немає такої кількості цифр, щоб передати вимову однаково.

555 wǔwǔwǔ утворилось від 呜呜呜 wūwūwū – звуконаслідування слізного плачу, але вживається не тоді, коли мовець хоче передати щирий смуток, а тоді, коли саркастично поводитьсь по-дитячому розбещено. Саме цей неологізм, на нашу думку, надає фразі емоційного забарвлення.

Приклад використання у реченні: 555, 好朋友居然把我的生日忘记了! 555, hǎo péngyǒu jūrán bǎ wǒ de shēngrì wàngjìle! – мій хороший друг забув про мій день народження!

Великої популярності в мережі Інтернет набуває геймерський сленг, ми вже раніше аналізували аббревіацію “GG”, яка може перекладатись як “хороша гра”, серед скорочень з цифрами також є 666 liùliùliù, яке походить від 溜溜溜 liùliùliù – круто. Вживається тоді, гравець зробив щось дуже вражаюче і його вміння мовець хоче оцінити. 777 – “гра цифр”, адже походить від аббревіації 666, однак навіть краще за емоційним забарвленням. Геймери використовують 777, щоб оцінити вміння гравця, коли вони ще кращі, ніж при вживанні 666.

Омонімічне скорочення 7451 qīsiwǔyī або 7456 qīsiwǔliù походить від 气死我了 qìsǐwǒle – я розлючений.

На прикладах речень, які нам вдалось знайти у блозі, ми можемо наглядно розглянути як ієрогліфи можуть замінятись на цифри, при цьому сенс фрази не втрачає значення:

她叫我改名字, 7456! tā jiào wǒ gǎi míngzì, qīsiwǔliù;

她叫我改名字，气死我了 tā jiào wǒ gǎi míngzì, qìsǐwǒle.

Переклад: Вона сказала мені змінити ім'я, це мене розлютило.

748 qīsǐbā походить від фрази 去死吧 qùsǐba – йди геть, яка має негативну конотацію.

Омонім 521 wǔ'èryī звучить як 我爱你 wǒ ài nǐ – я тебе люблю, тому багато китайців реєструють шлюби 21 травня. Це пов'язано з тим, що в китайській мові, якщо ми хочемо назвати дату, місяць йде перед днем, таким чином, в кінцевому результаті ми отримуємо поєднання цифр 521.

Приклад використання: 亲爱的，521，我也爱孩子们。qīn'ài de, 521, wǒ yě ài háizimen. – Люба, я кохаю тебе, також люблю наших дітей.

99 jiǔjiǔ використовується як омонім до 久久 jiǔjiǔ – довго-довго. У ході нашого дослідження, ми виявили, що 99 вживається задля того, щоб виразити побажання парі залишатись разом якнайдовше.

1 yī виражає 可以 kěyǐ – можу, також можна побачити як 1 yī використовується на заміну 你 nǐ – ти.

Приклад використання: 是啊，我1看到你的作文。shì a, wǒ yī kàn dào nǐ de zuòwén. – Так, я можу побачити твій твір.

Омонім 770 qīqī líng походить від 亲亲你 qīn qīn nǐ – поцілувати тебе. Нам вдалось це зрозуміти, коли ми натрапили на речення: 小宝贝，让我770 xiǎo bǎobèi, ràng wǒ 770 – Дитинко, дай мені тебе поцілувати.

Омонім 88 bābā походить від англійського варіанту прощання bye bye, оскільки англійська варіація адаптувалась в китайську мову, то 88 bābā часто використовується молоддю.

Висновки до розділу 2

У практичній частині нашого дослідження ми виділили основні способи творення неологізмів у китайській мові, серед них: словоскладання, афіксація, скорочення (або ж аббревіація) та омонімія, яка передається за допомогою цифр.

У процесі аналізу способу словоскладання ми виділили дві групи неологізмів: слова, які формуються за допомогою фоносемантичної відповідності, ми розглянули особливості їхнього утворення, на практиці показали механізми функціонування та навели конкретні приклади тих неологізмів, у яких нам вдалось виявити ці ознаки. Другою групою, яку ми проаналізували є неологізми, що теж формуються поєднанням кількох компонентів, але при цьому передається лише семантичне значення новоутвореного слова. Якщо розділити ці частини неологізму та проаналізувати їхнє значення, то можна здогадатись значення кінцевого слова, яке утворилось.

Афіксація – наступний спосіб творення неологізмів у китайській мові, який нам вдалось дослідити. Ми виділили такі афікси, що беруть участь у формуванні нових лексичних одиниць: суфікс та префікс. Нам вдалось виділити такі суфікси: 家, 族, 性, 党, 者. Ми детально розібрали приклади їхнього вживання, розписали їхнє значення та використання у реченнях. Серед префіксів ми вказали: 老, 非, 迷你, 超. Також вказали особливості їхнього вживання, на практиці дослідили як змінюються значення кореневих морфем після додавання вказаних префіксів.

Наступним способом утворення нових слів у китайській мові ми виділили аббревіацію. Поділили її на групи за специфікою формування: аббревіація пін'їню та скорочення китайських речень. Нам вдалось зрозуміти яким чином формуються нові скорочені неологізми, навели приклади їхнього вживання.

Омонімія китайських фраз, що утворюється за допомогою цифр – спосіб творення неологізмів, який, як нам вдалось визначити, опирається на звучання слів, їхні фонетичні особливості. Ми також навели конкретні приклади вживання цифрових скорочень у китайському інфопросторі.

ВИСНОВКИ

У ході нашого дослідження було зроблено наступні висновки:

1. Неологізм – поняття, що з'явилося в мові порівняно нещодавно, має багато ролей у сучасній китайській мові. Оскільки мова відображає уявлення та думки, то прослідкувавши за причинами виникнення неологізмів у певний момент часу, ми зрозуміємо які проблеми та ідеї були найбільш актуальними для людей у той чи інший період.

2. Ми не можемо правильно зрозуміти значення неологізму, якщо не прослідкуємо яким чином він вживається, у якому контексті. Окрім цього, щоб краще зрозуміти механізм утворення нових слів важливо зважати на їхнє походження, еволюцію. Через те, що китайська мова швидко змінюється та адаптується, то часто виникають нові поняття, трактування яких може викликати труднощі в мовців, особливо в тих, хто лише вивчає мову.

3. Оскільки лексичний склад мови найбільше піддається впливу, то багато науковців приділяють йому увагу. Неологізми мають достатньо багато важливих функцій. З них найголовніші, на нашу думку, позначення нових понять та відображення соціальних трендів. Неологізми також вказують на рівень розуміння мови та рівень культурного збагачення мовця. Також часто можуть додавати емоційного забарвлення до думки, яку намагаються висловити з їхньою допомогою.

4. Основними способами творення неологізмів у китайській мові, які нам вдалось виділити, є: словоскладання, афіксація, скорочення (аббревіації) та омонімія.

5. Словоскладання виділяється як найпоширеніший спосіб формування неологізмів, ми поділили слова на дві групи: неологізми, що утворились способом фоносемантичної відповідності та ті, що утворились шляхом складання морфем, за значенням яких ми можемо зрозуміти значення новоутвореного слова.

6. Спосіб афіксації формує неологізми за допомогою афіксів: суфіксів та префіксів. Афікси додаються до знаменної морфеми, можуть впливати на зміну семантичного значення.

7. Аббревіації поділяються на: скорочення, які формуються від пін'їню та ті, що походять від китайських речень та фраз. При використанні аббревіацій, потрібно дуже добре розуміти значення спрощеної форми, знати наскільки доречно його вжити в тому чи іншому контексті. У процесі нашого дослідження, ми дійшли до висновку, що аббревіації найчастіше використовуються користувачами мережі Інтернет, адже вони значно спрощують запис фраз та увійшли в щоденний вжиток у китайському інфопросторі.

8. Омонімічні неологізми, що передаються цифрами, посилаються на фонетичне звучання фрази, яку вони наслідують. Ми виявили, що цей спосіб творення нових фраз часто вживається в соціальних мережах, може формуватися на основі трендів та застосовуватися у повсякденному вжитку. Потребує лише підбору відповідних цифр, які будуть майже співзвучними із фразою, яку намагаються передати. Такий принцип значно спрощує та пришвидшує запис, однак ніяким чином не впливає на втрату семантичного значення.

论文摘要

汉语是世界上使用最广泛的语言之一，发展水平相当高。由于中国社会的变化伴随着文化环境的变化，因此需要不断形成新的词汇，以适当地传达当前的社会现实和趋势。汉语新词可以表示新的概念、现象、观念以及中国语言环境、社会和文化的变化。人们相信，说话者可以很快地适应和理解新词。新词反映了社会的发展，根据它们在某个时间点出现的原因，我们就会明白哪些问题和想法与人们最相关。为了更好地理解一个新词的意思，我们不能忽视这个新词存在的语境。要注意语言的文化背景、说话的主题、句子内的语法组合。本文的主题是汉语新词的主要创造方式。我们最重要的目标是确定新词的主要形成方式，确定它们的作用和特征，并在实践中展示它们是如何形成的。在研究过程中，我们考虑了现代科学家对汉语新词概念的解释，强调了新词形成的主要方式，如构词法、词缀法、缩写法和同音法。

我们把构词法分为两类：一种是音义对应构词法，另一种是两种构词法的组合构词法。我们确定，通过词缀法形成的新词是借助词缀：后缀和前缀形成的。

我们学习了拼音缩略语和汉语句子缩略语。数字谐音也是形成新词的另一种方式。我们还分析了这些方式形成的新词的语义特征，并在实践中说明了它们可以在什么样的语境中使用。以短语为例，分析了新构词的具体用法。我们的研究结果可以为今后的科学工作提供参考，也可以为进一步分析汉语新词的形成提供材料。

关键词：中文新词、新词的形成、 构词法、词缀、缩写和同音。

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Селіванова О. О. (2006). Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля. К. с. 8.
2. Сова М. В., Вечоринська Т. В (2021) *Словотвірно–структурні особливості нової китайської лексики, пов’язаної з пандемією коронавірусу* DOI <https://doi.org/10.32841/2409–1154.2021.47–2.26>
3. Тихонова О. (2009) *Основні моделі утворення неологізмів у китайській мові. Китайська цивілізація: традиції та сучасність*: Зб. ст. К. с. 131– 134.
4. Iryna O. Alyeksyeyeva , Tetyana A. Chaiuk & Elizaveta A. Galitska (2020) *Coronaspeak as Key to Coronaculture: Studying New Cultural Practices Through Neologisms* doi:10.5539/ijel.v10n6p202
5. Antonella Ceccagno, Bianca Basciano (2007) *Compound headedness in Chinese: an analysis of neologisms* <https://doi.org/10.1007/s11525–008–9119–0>
6. Antonella Ceccagno (2016) *Chinese Neologisms: Word–formation Strategies in Chinese* (1 st ed.) Routledge
7. Bianca Basciano, Sofia Bareato (2020) *Chinese Affixes in the Internet Era A Corpus–Based Study of X–族 zú, X–党 dǎng and X–客 kè Neologisms* DOI 10.30687/978–88–6969–406–6/008
8. Chen, Yuan. (1999). *Language and Social Life*. Beijing
9. Epstein, Mikhail (2012), *The Transformative Humanities: A Manifesto*. London: Bloomsbury Academic.
10. Federico Masini *The Formation of Modern Chinese Lexicon and Its Evolution Toward a National Language: The Period from 1840 to 1898* Retrieved from Journal of Chinese Linguistics Monograph Series, No. 6
11. Gaowa Sulun (2022) *The influence of cultural psycholodgy on the Japanese translation of Chinese neologisms in the context of intercultural communication* Retrieved from <https://www.psychiatría–danubina.com/>

12. Ge Benyi (2018) *Modern Chinese Lexicology* 711 Third Avenue, New York NY 10017: Routledge
13. Huan Luo (2021) *A corpus-based study of neologisms and semantic shifts in English and Chinese web texts* Retrieved from <http://hdl.handle.net/2077/70222>
14. Yihua Zhang (2005) *Lexical concerns about neologism in Chinese lexicography: a cognitive approach to the motivated structure of new words and expressions* , 380–392
15. Lackner, Michael, Iwo Amelung, and Joachim Kurtz (eds.). 2001. *New terms for new ideas: Western knowledge and lexical change in late Imperial China*. Leiden and Boston and Köln: Brill.
16. LIN, M.– chang. (2013). A New Perspective on the Creation of Neologisms. *Acta Linguistica Asiatica*, 3(1), 47–60. <https://doi.org/10.4312/ala.3.1.47-60>
17. Liu, Shuxin. (1990). *Chinese Descriptive Vocabulary*. Beijing: Commercial Press
18. Shuyao, Li; Nian, Ong Shyi; Manorakan, Komalata. (2021) *Comparative analysis of Chinese and English wordformation based on neologisms* Platform : A Journal of Management and Humanities, [S.l.], v. 4, n. 2, p. 45–58
19. Lippert, Wanfgang. 2001. *Language in the modernization process: The integration of Western concepts and terms into Chinese and Japanese in the nineteenth century*. In *New terms for new ideas: Western knowledge and lexical change in late Imperial China*, eds. Michael Lackner, Iwo Amelung, and Joachim Kurtz, 57–68. Leiden and Boston and Köln: Brill
20. Michael Carl (Ed.). (2021) *Translating Chinese Neologisms Without Knowledge of Context: An Exploratory Analysis of an Eye-Tracking and Key-Logging Experiment* Cham, Switzerland: Springer
21. Qiao Yun , Sun Shuang (2020) *Strategies Applied in Neologism Translation* Retrieved from <https://www.uab.cat/web/elsnostresfons-1345754055775.html>
22. Shek Lung Lai, Vincent TY Ng (2014) *Collaborative discovery of Chinese neologisms in social media* DOI: 10.1109/SMC.2014.6974578

23. Shiyun Cheng (February 2018) *A Contrastive Analysis of Word Formation of English and Chinese Neologisms* DOI: <http://dx.doi.org/10.17507/tpls.0802.11>
24. Tao Yingnian (2017) *An Investigation Into Chinese Internet Neologisms*, 65–70 DOI: 10.3968/10023
25. Wang Shasha, SU Zhenyang (26 March 2018) *The Comparative Analysis of the Morphological Features of English and Chinese Neologisms From the View of Lexicology* DOI:10.3968/10355
26. Wang, Tiekun. (1992). *The Criteria of Neologisms and Principles of Dictionary Compilation*. *Language Application*, 4, 14–21
27. Yanxia Zheng (2015) *A Metaphorical Study on Chinese Neologisms* DOI: <http://dx.doi.org/10.17507/jltr.0606.28>
28. Zhuo Jing–Schmidt, Shu–Kai Hsieh (2019) *Handbook of Chinese Applied Linguistics* (pp.514–534) 1st edition, Routledge
29. Zong, Shouyun 2007. *Dimensions of neologisms: Theoretical research and case analysis* Guilin: Guanxi Normal University Press
30. Zongwei Song (July 22, 2020) *Tuhaos with Hongbaos are Going to the English World: Study on the Features of Chinese English Neologisms Based on Web* doi: 10.5539/elt.v13n8p152
31. The New Oxford Dictionary of English. Oxford University Press, 2001. 2152 p.